

“ВЕСТЕРН ХОЛД” ХХК

ХОВД ЭКО ЦЕМЕНТ ТӨСӨЛ

**ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН НУТАГТ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ “ШОХОЙТ УУЛ” ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ
ОРД ТӨСЛИЙН 2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2022 он

ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ “ШОХОЙТ УУЛ” ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРД ТӨСЛИЙН 2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ ТАЙЛАН

/4065115/

Хянасан.

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын мэргэжилтэн _____ (П.Шинэцэцэг)

Биелэлтийг тайлагнасан:

“ВЕСТЕРН ХОЛД” ХХК-ИЙН

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ: _____

(С. БАЛЖИННЯМ)

“ВЕСТЕРН ХХК-ны Байгаль орчны мэргэжилтэн ХХК

Экологич: _____

Сүхбат

/Б. Сүхбат /

ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА058+

Төслийн ерөнхий мэдээлэл

“Шохойт уул” шохойн чулууны ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн хүрээнд тус ордыг ил аргаар олборлолт явуулж, Вестерн Холд ХХК-ий цементийн үйлдвэрийг шохойн чулууны түүхий эдээр ханган, эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн борлуулахад мөн уул уурхайн салбарт түшиглэсэн үйлдвэрлэл, орон нутгийн түүхий эдэд тулгуурласан жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ гэсэн үндсэн зорилготой.

Ашигт Малтмалын Газраас “Вестернхолд” ХХК-д 103.94 гектар талбай бүхий уурхайн эдэлбэрт ашигт малтмал ашиглах эрхийг олгож MV-021081 дугаар бүхий гэрчилгээг 2018 оны 05 сарын 30-ны өдөр олгосон байна.

Төслийн нэр

“Шохойт Уул” шохойн чулууны уурхай

Төсөл хэрэгжүүлэгч

“Вестерн холд” ХХК , Регистрийн дугаар 4065115 , Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар 1611002075, Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар- MV-021081 ,

Захирал С. Балжинням

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг

Ховд аймгийн Буянт сумын Норжинхайрхан багийн нутаг

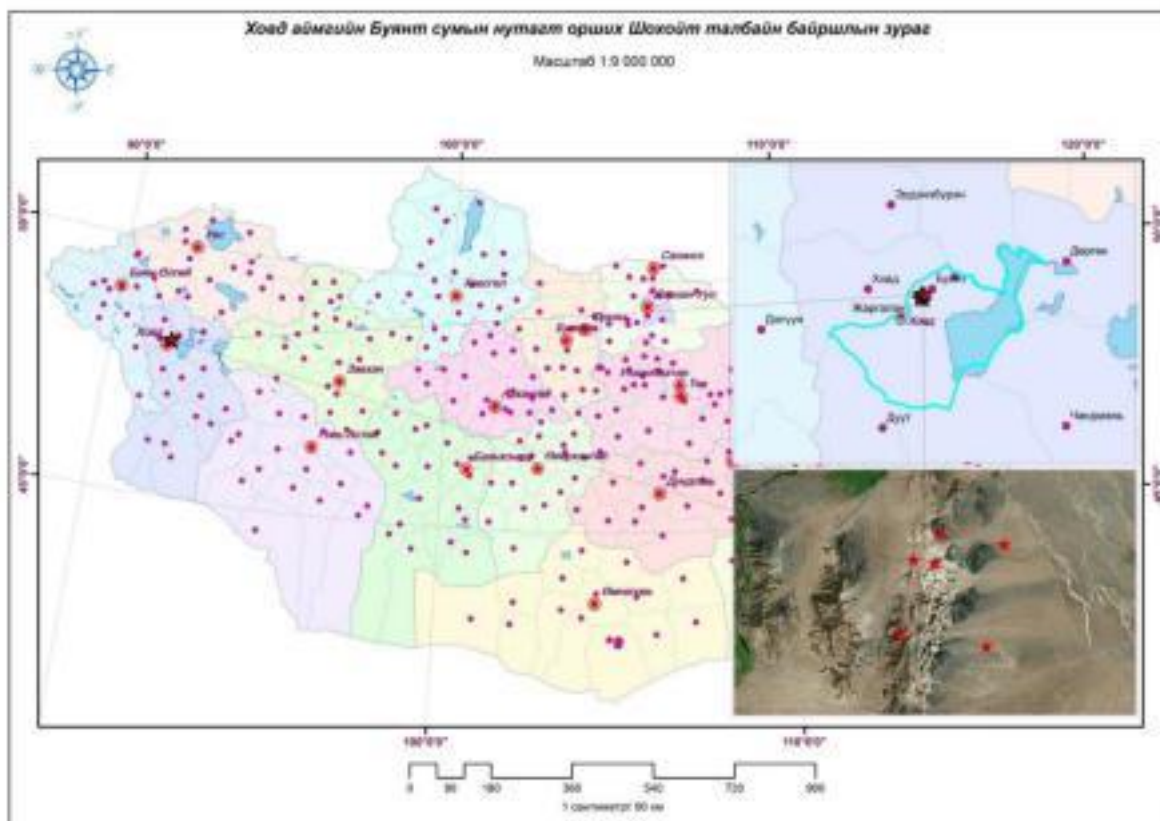
Төслийн байршил

“Шохойт” нэртэй шохойн чулууны орд нь засаг захиргааны нэгжийн хувьд Ховд аймгийн Буянт сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос баруун тийш 1570 км-т,

Ховд хотоос зүүн хойш 15 км-т, Буянт сумаас урагш 12 км-т тус тус байрлана.

- Тусгай зөвшөөрлийн талбайн планшит: М-46-136
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайн нийт хэмжээ: 103.94 га

Зураг 1. Шохойн чулууны уурхайн байршлыг харуулсан агаар сансарын зураг

Цэгийн дугаар	Талбайн солбицлууд	Газарзүйн солбицлын систем		
		Уртраг	Өргөрөг	Өндөр
1	Уртраг	91	46	19.00
	Өргөрөг	48	05	12.00
2	Уртраг	91	45	29.44
	Өргөрөг	48	05	12.00
3	Уртраг	91	45	29.44
	Өргөрөг	48	05	36.63
4	Уртраг	91	45	54.16
	Өргөрөг	48	05	36.63
5	Уртраг	91	45	54.16
	Өргөрөг	48	05	53.00
6	Уртраг	91	46	19.00
	Өргөрөг	48	05	53.00

Хүснэгт 1. Газарзүйн солбицол

Технологийн товч тайлбар

“Вестерн холд” ХХК нь жилд 300.0 мян.тн шохойн чулуу олборлон борлуулах хүчин чадалтай. Шохойт уулын уурхай нь нийт ашиглалтаар 8,064.17 мян.тн шохойн чулуу олборлох бөгөөд төлөвлөсөн хүчин чадлаар ажиллахад үйлдвэрлэлийн нөөцийг 27 жилийн хугацаанд олборлохоор байна. Шохойт уулын шохойн чулууны уурхай нь ашиглалтын 1-ээс 26 дахь жилд жил бүр 297.38-308.89 мян.тн шохойн чулуу олборлох бөгөөд ашиглалтын сүүлийн 27 дахь жилд 280.51 мян.тн шохойн чулуу олборлох хүчин чадалтайгаар үйл ажиллагаа явуулна. Уурхайн ашиглалтын 27 жилийн хугацаанд нийт 14.7 мян.м³ хөрс /шимт хөрс/ хуулж, 8,064.17 мян.тн шохойн чулуу олборлоно. Хөрс хуулалтын дундаж коэффициент 0.003 м³/тн байна. Шимт хөрсийг утгуурт ачигчаар автосамосвалд ачин, дунджаар 380м зайд автосамосвалаар тээвэрлэн шимт хөрсний овоолгод овоолно.

Газарзүйн бүсчлэлд хамаарах байдал: Байгалийн мужлалын хувьд Төв Азийн өндөрлөг, Хангайн уулт өндөрлөгийн хойд хэсгийн дундаж өндөрлөг уулс бүхий ар хажуугийн ой хээр, тайгын дэд мужид хамаарах хээр, умард хуурай хээр, нуга, ар хажуугийн ой бүхий районд хамаарна. Тус талбайд дөрөвдөгчийн хурдас элбэг тархсан. Буянт сум нь Алтайн уулархаг муж, Их нууруудын сав газарт 367950 га нутаг эзлэн оршдог. Төслийн талбай орчмын район нь гадаргын хувьд дундаж өндөр уул, нам уул, уул хоорондын хөндий, налуу тал гэсэн хотгор гүдгэрийн үндсэн хэв шинжүүдэд хамаарагдана. Геоморфологийн мужлалаар Сибирийн геоморфологийн их муж, Монгол Алтайн мужийн Монгол Алтайн өмнөдийн дэд мужид хамрагдана.

Цаг уур, уур амьсгалын товч тодорхойлолт: Судалгааны нутагт хамрагдах Ховд хот орчмын район нь уур амьсгалын мужлалын хувьд гандуу дулаан зунтай, хахир хүйтэн өвөлтэй, хээрийн ба цөл хээрийн шилжилтийн бүсэд хамрагдана. Ховд хот түүний орчмын уур амьсгал нь дэлхийн умард сэрүүн бүсийн эх газрын эрс тэс уур амьсгалын ерөнхий зүй тогтолтой

бөгөөд энэ нь Их Нууруудын Хотгорын байгаль цаг уурын онцлог, газарзүйн байршил, гадаргын өндөр, хүрээлэн байгаа уул нуруудаас ихээхэн хамаардаг.

Төслийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх цаг уурын үзүүлэлтүүд:

Агаарын температур: Ховд хот нь хүйтэвтэр урт өвөлтэй, халуун богино зунтай, хавар намар нь урт үргэлжилдэг. Ховд хот орчмын районы агаарын 1 дүгээр сарын дундаж температур нь -25.5°C , 7 дугаар сарын агаарын дундаж температур нь $+19.1^{\circ}\text{C}$, жилийн дундаж агаарын температур нь -0.5°C орчим байна.

Хүснэгт 3. Ховд хотын уур амьсгалын олон жилийн дундаж үзүүлэлтүүд

№	Үндсэн үзүүлэлтүүд	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Температур	-25.5	-20.7	-7	4.4	11.1	17.1	19.1	17	10.8	1.8	-10.4	-21.4
2	Тунадас (мм-ээр)	2	2	2	5	14	18	30	30	11	4	2	2
3	Салхи (м/с-ээр)	0.8	1.2	1.9	2.9	2.8	2.1	1.8	1.7	1.8	1.9	1.7	1
4	Даралт (мб-аар)	865.3	863.3	860.4	860	858.3	855.7	854.3	856.6	860.1	862.7	863.8	864.6

Хөрс: Төсөл хэрэгжиж буй талбай нь Монгол орны хөрс - газар зүйн мужлалаар Төв азийн хөрс - био уур амьсгалын их мужийн Говийн их мужийн Монголын өрнөд дэд мужийн Хяргас-Хар нуурын тойрогт хамаарна.

Төсөл хэрэгжих талбайд хөрсний зүсэлт хийж үзэхэд дараах шинж тэмдгийг үзүүлж байна.

Үүнд:

Микро рельефийн хувьд уулын хажуу бэл, гадаргын налуу 4°

Ургамлын бүлгэмдэл: Цөлөрхөг хээрийн бүлгэмдэл

Ургамлын бүрхэц: 19%

Хөрс: Цөлөрхөг хээрийн бор хөрс

А үе 0-10см. Цайвар бор өнгөтэй, ургамлын үндэс дунд зэрэг, элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй, бүтцийн хувьд жижиг бөөмөрхөг, хуурай, хил тэгш, нягтавтар, шилжилт аажим, давсны хүчлийн уусмалд сул буцалж байна.

В үе 10-58см. Цайвар бор өнгөтэй, ургамлын үндэсгүй элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй, нягтавтар, чийглэг, шилжилт аажим, хил долгиорхог, давсны хүчлийн уусмалд сул буцалж байна.

С үе 58-80см. Зэгэл саарал өнгөтэй, ургамлын үндэсгүй, нягтавтар, хөнгөн шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй чийглэг, давсны хүчлийн уусмалд буцалж байна.

Ургамал: Ургамал газар зүйн мужлалын хувьд тус район нь Евроазийн хээрийн их мужийн, Төв азийн муж, Алтайн хээрийн дэд хэв шинжийн ургамалтай.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэв.

1.Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
Агаарын чанар	Шохойн чулууны уурхайн буюу автомашины ачаалал ихтэй үед шаардлагагүй машин техникийн ажиллагааг хязгаарлах		Үйлдвэрээс төслийн талбай хүртэл олон салаа зам гарган хөрс эвдэх, сул шороо босохоос сэргийлэн 1.4 км сайжруулсан шороон зам тавин нягтруулан ажилласан. Шохойн чулуу зөөх ажил туршилтын журмаар хийгдэж байгаа тул ачаалал үүсээгүй болно.

	<p>Хогийн цэгийн ойр орчмыг дулааны улиралд ялаа, шавж, бактери үржих, үнэрийн бохирдол тархахаас урьдчилан сэргийлж ариутгал хийж байх</p>		<p>Төслийн уурхайн хувьд үйлдвэрээс тусдаа хогийн цэг байгуулаагүй бөгөөд хог хаягдлаа үйлдвэрийн хогийн цэгт хаядаг ба хогийн цэгт ариутгал халдваргүйжүүлэлт тогтмол хийдэг</p>
	<p>Салхи шуургатай үед тоос шороо зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс их байгаа зам, талбай, овоолгуудыг усалж байх</p>		<p>Цаг агаарын байдалтай уялдуулан байнга зам талбайн усалгааг 100% хийдэг. Сэрүүний улиралд усалгаа хийх өдөрт өөрчлөлт орно. Уурхайн бүсэд шохойн чулуу олборлолтын ажил явагдаж тоос босох үед ашиглалт явуулсан талбайг түрж цэгцлэх, услах ажилыг байнга хийдэг.</p>
	<p>Ажилчдын хоол бэлтгэх болон</p>	<p>Уурхай тусдаа гал тогоо, кемп байхгүй бөгөөд Үйлдвэрийн талбай дахь гал тогоонд уурхайн ажилчид хооллодог. Үйлдвэрийн гал тогоо бүрэн цахилгаан ашигладаг 100%.</p>	<p>Ажилчид үйлдвэрийн нэгдсэн хоолны газраас хооллодог.</p>

	ажилчдын байрны халаалтын хэрэгцээнд цахилгаан буюу хийн зуух, плитк суурилуулан тоноглож ашиглах		
Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц	Олборлох үйл ажиллагаанаас үүсэж болох хатуу болон шингэн хог хаягдлыг битүүмжлэлтэй саванд цуглуулан, графикт хугацаагаар зайлуулах.	Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа 2 сар явагдсан бөгөөд ямар нэгэн хатуу болон шингэн хог хаягдал үүсээгүй. Цаашид үйл ажиллагаандаа анхааран ажилна.	

	<p>Тусгаарлах бүс бий болгон ургамалжуулах замаар гадаргуугийн угаagdлаа болон бохирдуулах бодис усанд орохыг багасгах</p>		<p>Уурхайгаас түүхий эд материалаа шууд үйлдвэр лүү нийлүүлдэг ба баяжуулах технологи ашигладаггүй. Уурхайн үйл ажилгаанаас хамааран замын гадаргуугийн угааgдал үүсээгүй.</p>
	<p>Ахуйн шингэн хаягдлыг тусгайлан доторлосон нүхэнд хуримтлуулан битүүмжилнэ</p>	<p>Талбайд ахуйн шингэн хаягдал гараагүй.</p>	

	<p>Тус шохойн чулууны уурхайн объектууд хооронд явган хүний зам тавих, сэргээн засварлаж байх</p>		<p>Үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө баригдахаар төлөвлөж байсан бөгөөд цаашид олон газар хөндөж бохирдуулахгүй гэж үзэн үйлвдэрийн талбайд нэгдсэн нэг объект барихаар болсон тул Уурхайн талбайд ямар нэгэн объект баригдаагүй</p>
<p>Хөрсөн бүрхэвч</p>	<p>Авто зогсоолыг болон шохойн чулууны уурхайн талбайн дотор ба гадна орчны авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн зохицуулах тэмдэг, тэмдэгжүүлэлд хийх</p>		<p>Уурхайн талбайн зам дагуу шаардлагатай авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн зохицуулах тэмдэг, тэмдэгжүүлэлд хийсэн.</p>

	<p>Тэсэлгээ, буталгаа хийх хугацаа болон байршлуудад харгалзуулан салхи ихтэй үеүдэд сул шороо ихтэй зам талбайн гадаргыг чийгшүүлж байх</p>		<p>Зам талбайд байнгын усалгаа хийж чийгшүүлэн сул шороо босохоос сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллаж байна.</p>
	<p>Шатах тослох материал хадгалах, засвар хийх талбайг үер, галын аюулд өртөхөөргүй газарт сонгон байрлуулж, шатах тослох материал санамсаргүй тохиолдлоор асгарахаас урьдчилан сэргийлж элс хайрган хучилт хийж өгөн, анхааруулах тэмдэг</p>	 <p>Samsung Quad Camera Galaxy A12-р авах</p>	<p>Засвар үйлчилгээ хийх түр цэг бий болгон талбай засаж янзалсан. Цаашид улам өргөжүүлэн сайжруулахаар төлөвлөж байна.</p>

	<p>тэмдэглэгээг хийж байрлуулна</p>		
<p>Амьтны аймаг</p>	<p>Малтсан нүх, хонхор, мөргөцөг, түүнд тогтоолсон болон грантын усанд үргэж дайжсан, байгалийн аяс зөнгөөр яваа зэрлэг ан амьтан орж гэмтэх, үрэгдэх ойролцоох гэр хорооллын айлуудын мал унах, дарагдах, дайруулахаас сэргийлж, уурхайн эдэлбэр газарт тэмдэглэгээ хийх</p>		<p>Уулын олборлолт хийж буй түвшин ус гарах хэмжээнд хүрээгүй ба дараа оны төлөвлөгөөнд тусгахаар төлөвлөж байна. Уурхайн хүрээ хязгаараар мал амьтан орохоос хамгаалж хаалт далан хийж ажиласан. Мөн доголын налууг төслийн хэмжээнээс бага байдлаар үүсгэн ажилаж байна.с</p>
	<p>Хүн, гэрийн тэжээвэр малд халдварт өвчин халдахаас урьдчилан болгоомжлон төслийн талбайд хөнөөлт болон элдэв мэрэгчид, шувуу, шавьж элбэгших явдлыг хянаж байх</p>		

2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
Техникийн нөхөн сэргээлт	2022 онд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэхгүй.		
Биологийн нөхөн сэргээлт	Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд жил бүр мод тарих, тарьсан модыг арчил, тордох	 	Үйлдвэрийн уурхайн орчим улиас, хайлаасны 2000 үрсэлгээ тарьж ойн зурвас бий болгосон.

3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Дүйцүүлэн хамгааллын зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
Төслөөс үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг арилгах, багасгах арга хэмжээ авсны дараа үлдэж байгаа нөлөөллийг арилгах	Мод тарих, ургамлын нөмрөгийг сайжруулах замаар арчилж тордох, услах, чийгшүүлэх		Ховд аймгаас Буянт сум орох засмал зам дагуу 1,3 км урттай ойн зурвас бий болгон 2100 хайлаас, шар хуайс тарьж хашиж хамгаалан ургуулсан.

4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Ховд аймгийн Буянт суманд байрлах Шохойт шохойн чулууны уурхайн төсөл хэрэгжиж буй тухайн газрыг хувь хүн, албан байгууллага эзэмшиж ашигладаггүй байсан тул нүүлгэн шилжүүлэлт ба нөхөн олговор олгох арга хэмжээ авах боломжгүй юм.

5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Ховд аймгийн Буянт суманд байрлах Шохойт шохойн чулууны уурхайн газарт одоогийн байдлаар археологи, палеонтологи, түүх, соёлын дурсгалт зүйлс илрээгүй. Илэрсэн тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад хандан заавар зөвөлгөө авч хамгаалуулна.

6.Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
Түймэр, гал түймэр гарах	Түймэр, үер усны аюулаас сэргийлэх арга хэмжээг авч тэдгээртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл бэлдэх, хяналт тавих	 <p data-bbox="793 966 989 1027">Samsung Quad Camera Galaxy A12-р авах</p>	Галын аюулаас сэргийлсэн галын булан байршуулсан.

<p>Ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах</p>	<p>Нийт ажилчдын аюулгүй байдлыг хангаж, ажилд гарахаас өмнө хяналт тавьж байх, сургалт зохион байгуулах</p>		<p>Ажилчдад өглөө бүр ажилд гарахаас өмнө аюулгүй ажиллагааны заавар өгч гарын үсэг зуруулдаг.</p>
--	--	--	--

7. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
<p>Ахуйн</p>	<p>Ахуйн хог хаягдлыг ангилан ялгаж, тогтоосон цэгт зориулалтын саванд хадгалах</p>		<p>Ахуйн хог хаягдлыг үйлдвэрийн түр хогийн цэгт хаядаг ба төслийн талбайд салхи шуурганы улмаас үүссэн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэдэг.</p>

	Холбогдох байгууллагатай шинэчлэгдсэн хууль , журмын дагуу гэрээ байгуулах	Ховд аймгийн Буянт сумын захиргаатай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагааг зохицуулах гэрээ байгуулан гэрээний дагуу үйл ажиллагаа явуулж байна.	Гэрээг хавсаргав.
Аюултай	Тэсрэх бодисын хаягдлыг аюултай хог хаягдал устгах тусгай зөвшөөрөл бүхий компанитай гэрээ байгуулан устгуулж байх	Тэсэлгээ хийсэн тусгай зөвшөөрөл бүхий Мөнх тэтгэгч хүч ХХК-тай байгуулсан гэрээний дагуу туслан гүйцэтгэгчээр гүйцэтгүүлдэг бөгөөд тэсэлгээнээс гарсан хог хаягдлыг тус ХХК нь өөрөө зориулалтын шуудай цаасан хайрцаг, саванд авч явдаг .	

8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил		
Тоосжилтын бохирдлын хэмжээ	Уурхайн олборлолтын талбайн ачаалал ихтэй бүх хэсэгт		Овоолго хийж буй 211-р талбайн тоосжилтыг Ховд аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний газрын
Хүхэрлэг хийн агууламж/ SO2			

<p>Метан болон бусад шатамхайн хийн агууламж</p>			<p>зориулалтын багажаар хэмжилт хийв. Шинжилгээний дүнг хавсаргав.</p>
<p>Хөрсний химийн шинж</p>	<p>1. Овоолго 2. Ашиглалт ын мөргөцөг 3. Бусад</p>	<p>Овоолго хийж буй талбайн хөрсний шинжилгээг Ховд аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний газраар хийлгэсэн.</p>	<p>Шинжилгээний дүнг хавсаргав.</p>
<p>Хөрсний урвалын орчин</p>			
<p>Усан дахь нефть бодисын агууламж</p>	<p>1. Орчны гадаргын ус</p>		
<p>Усны орчин</p>	<p>2. Олборлолтын явцад гарсан гүний ус</p>	<p>Олборлолтын явцад гадаргын болон гүний ус ашиглаагүй.</p>	
<p>Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч</p>			

9.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Биелэлт
Байгаль орчны асуудлыг орлогч захирлын түвшний албан тушаалтанд хариуцуулан эзэнтэй болгож ерөнхий захирал өөрөө хяналт тавин ажиллах	Өдөр тутам хяналт тавин ажиллаж байна.
Нийт ажиллагсадд байгаль орчин хамгаалах гарын авлага тараах	Ажилчидтай долоо хоног бүрийн Лхагва гарагт ХАБ, байгаль орчноо бохирдуулахгүй хог хаягдлаа хогийн саванд хаяж хэвших, орчин тойрноо цэвэр цэмцгэр байлгах, гал түймэр гарсан тохиолдолд хэрхэн арга хэмжээ авах, галын хор хэрхэн ашиглах зэрэг сургалт үзлэгийг тогтмол хийж хэвшил болгосон.
Холбогдох газрын захиргаатай байгаль хамгаалах талаар ажил төрлийн холбоотой байх	Ховд аймгийн БОАЖ-ын газар, аймгийн МХГ, Хар нуур Ховд голын сав газрын захиргаа, Буянт сумын ЗДТГ-тай байнга холбоотой ажиллаж байна.
Мэргэжлийн байгууллагын хүмүүсээр нийт ажиллагсадд байгаль хамгаалах асуудлаар яриа хийлгэх	 <p>Экологийн цагдаагийн албатай хамтран байгаль орчны эсрэг гэмт хэрэг, мэдээлэл өгсөн иргэнд урамшуулал олгох журмын талаар яриа таниулга хийв.</p>
Өөрийн ажилчдын дундаас байгаль хамгаалагч идэвхтнийг сонгон шалгаруулах	Нэг туслах ажилтанд урамшуулал олгон орчны цэвэрлэгээ хийх, мод талбай услах зэргээр ажиллуулсан.

замаар тодорхой урамшуулалтайгаар ажиллуулан төслийн орчмыг хамгаалах	
Спорт бэлтгэлийг тодорхой давтамжтайгаар нийт ажилчид дунд явуулж байх	Ховд аймгийн ХоИС-тай гэрээ байгуулан баасан гараг бүр бүх ажилчид зааланд тоглон спортоор хичээллэдэг.

7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Биелэлт, үр дүн	Тайлбар
Харьяалагдах аймаг нийслэлийн Байгаль орчны газар	3-аас доошгүй хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр	Хугацаанд нь хүргүүлэв.	
БОМТ-н хэрэгжилтийг хянах ажлын хэсэг	Төслийн талбайд	ХЭМААБО-ны хэсэг хяналт тавин ажиллав.	
Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллага	Тухайн оны БОМТ-ний хэрэгжилт танилцуулах, дараа жилийн БОМТ-г батлуулах	Хугацаанд нь хүргүүлэв.	

Дүгнэлт

“Шохойт” шохойн чулууны ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн хүрээнд тус ордыг ил аргаар олборлолт явуулж, Вестерн Холд ХХК-ий цементийн үйлдвэрийг шохойн чулууны түүхий эдээр ханган, эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн борлуулахад мөн уул уурхайн салбарт түшиглэсэн үйлдвэрлэл, орон нутгийн түүхий эдэд тулгуурласан жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ гэсэн үндсэн зорилготойгоор 2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн А/618 дугаар тушаалын дагуу боловсруулан биелэлтийг ханган ажиллаа.

Цаашид байгаль орчинд аль болох сөрөг нөлөө багатай технологи ашиглан хууль эрх зүйн хүрээнд хариуцлагатай, жишиг уул уурхайг хөгжүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

Хавсралт

ТАВИЛЦААН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА **Б. ДЭЛГЭРЖАРГАЛ**

М. ГАНЗОРИГ

ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ШОХОЙТ УУЛ” НЭРТЭЙ ШОХОЙН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛ
(Төслийн хүчин чадал: 300.0 мян.тн)
Тусгай зөвшөөрлийн талбайн дугаар: MV-021081

ХЯВАСАН:
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ХУРАЛДААНЫ НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА **С. ГАН-ОЧИР**

ШИНЖЭЭЧ:
МОНГОЛ УЛСЫН МЭРГЭШСЭН ИНЖЕНЕР **О. ЗОРИГТ**

ЗӨВЛӨСӨН:
МОНГОЛ УЛСЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР **Ч. ХЭРЛЭН**

ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАГЧ:
УУЛ УУРХАЙН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН “ЖИ ЭМ ПРОЕКТ” ХХК-НИЙ ЗАХИРАЛ **Э. ДОРЖГОТОВ**

БОЛОВСРУУЛСАН:
УУЛ УУРХАЙН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН “ЖИ ЭМ ПРОЕКТ” ХХК-НИЙ АШИГЛАЛТЫН ИНЖЕНЕР **М. АРНУНБОЛД**
ЭДИЙН ЗАСАГЧ **Э. ДОРЖГОТОВ**
БАЯЖУУЛАГЧ ИНЖЕНЕР **Э. ДАВААДЭЛГЭР**
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖЛИЙН **М. ЦОЛМОН**

БАГШАВ:
ЦУЯНГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА,
Б.ТҮВШИЛБАЙХАН

БАГШАВ:
“НЭГЭНХӨН” АХК-ЫН
ГУУНДГАСЛАХЧЛАЛ БЭЛЖИННЯМ

**ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ЦӨВӨРЛӨХ, ТӨӨРӨРЛӨХ ҮЙЛ
АЖИЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ГЭРЭЭ**

2022 оны 08 сарын 04

Хонь аймэг

Нэг. Нийтлэл үндэслэл

Энэхүү гэрээ нь Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчны тухай хууль, Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн тухай хууль, Захиргаа хариуцлагын тухай хууль болон түүнд нийтлүүлэлт гаргасан дүрэм, журам, тогтоол шийдвэрийн хүрээнд зохицуулагдана.

Хөдр: Гэрээний зорилго

Холбогдох хууль тогтоомжийн шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах, орчны бохирдолт, доройтлол багасгах, эрүүл аюулгүй орчин бүрдүүлэх, хог хаягдлыг зориулалтын нэгт төвлөрүүлэхэд оролцоно.

Зурав, Гэрээ байгуулагч талууд

Цуянг сумын засаг даргын Тамгын газрын төлөөлөгч Бэйнянь орчны хяналттай үлдсэн байцаагч Д. Эрэнсэвэлэ, нөгөө талаас “Вестериколд” компаний захирал С. Балжинням нар хамтран энэхүү гэрээг байгуулав.

Дорov, Гэрээний зугаана

Гэрээг 2022 оны 08 сарын 04-ний өдрөөс 12 сарын 10-ны хооронд байгуулав.

Тав. Вестериколд компаний хүлээх үүрэг

5.1. Тус компани нь холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах байгаль орчны дүрхэй хол бохирдолд оруулахгүй байх тал дээр нийцвэрчилж ажиллах

5.2. Үйлдвэрлэлийн зарсан хог хаягдлыг цэвэрлэн, эрүүл аюулгүй орчин бүрдүүлж, Норгинхайрхан багийн зөвдөш газарт хог хаягдлыг хаяж, булах, нөхөн сэргээх ажлыг хийх

5.3. Гэрсэн нийт хог хаягдлыг устгах, булах үйл ажиллагааг холбогдох мэргэжилнүүдийн хяналттай дэр хийх

5.4. Зөв өөрчлөнө бусад газарт хог хаягдлыг булах, шатаахыг хориглоно.

Зургаа. Сумын Байгаль орчны байцаагч, байгаль хамгаалалтын хүлээх үүрэг

6.1. Холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын хэрэгжилтийг хангал ажиллагааг хууль зүйн зөвлөгөө өгч, биелэлтийг хангуулж ажиллах

6.2. Дээрх компанийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, Байгаль орчны тариивчлалаас үнэмлэхүй орчны шинжилгээний хөтөлбөр, байгаль хамгаалах төлөвлөгөөнд хяналт тавьж, биологийн халгуурт ажиглана.

6.3. Үүсэлт хог хаягдлыг устгах, бууших ажлын хяналтад цор чохлоо байгуулж, ларж устгахаас бусад хог хаягдлыг нөхөрлөл хөлийн цөнг хүргэх

6.4. Зөвшөөрөлгүй хог ларж устгах, идэвхит гэрээг нөхөн сэргээлтийг холбогдох стандартын дагуу хийгээж, хүлээн авч, биталажуу, илт хийх

6.5. Хуулийн дагуу хяналт стандарт хийж өлсрөл зөрчлийг ариундуулж, хуулийн дагуу шийдвэрлэх

Долж, Хог хаягдлын төлбөр тооцох

Сумын ИТХ-ын 2019 оны 05 сарын 27-ны өдрийн тогтоолын дагуу төлбөрийг 100160300947 төгс мөнгөнд 156000 төгс хувиар яамд зургаан мянган төгрөг төвлөрүүлжээ.

Хамтран хүлээх үүрэг.

7.1. Эзэмшиж байгаа гэрээг хог хаягдал цэвэрлэх, нөхөн сэргээлт хийх ажлыг Байгаль орчны хууль, Байгаль орчны харшигчлалаас үнэмлэхүй Орчны шинжилгээний хөтөлбөр, Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө холбогдох стандартын дагуу хийнэ.

Гэрээний галзаар гарсан маргааныг шүүхээр шийдвэрлэнэ. Гэрээг сулгах тохиолдолд дахил хийнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН,
БУЯНТ СУМЫН БОХ-ЫН
УЛСЫН БАЙЦААГЧ

Д.ЭРДЭНЭБАЯА

“ПГСТЕРНХОЛД” ХХК-НИЙ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МӨРСӨЖИЛГЭЭН

Ш.БАЙБОЛ

Хэвсрэг 1

**“ВЕСТЕРН ХОЛД” ХХК-Д
ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН МУТАГТ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ
БАЙГАА ХОВД ЭКО ЦЕМЕНТ ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙН ОРЧИМД
ХИЙГДСЭН АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН.**

2022.04.26-29.

№	Өдөр өдөр	Цэгийн нэр	Координат	Үзүүлэлтүүд		Шинжилгээний дүн		MNS 4656:2016 стандарт	
				Тооц	Утга	PM 10.0	PM 2.5	PM-10	PM-2.5
1.	2022 оны 04-р сарын 26-ний өдөр	АВТО ПУУ	N 48° 06' 17.3" E 91° 44' 41.2"	Хүхэрлэг хий (SO ₂) мг/м ³		0.017		0.460	
				Азотын давхар исэл (NO ₂) мг/м ³		0.029		0.200	
				Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO) мг/м ³		2.26		60.0	
				Тооц	Утга	PM 10.0	PM 2.5	PM-10	PM-2.5
					Дундаж	0.113	0.078	0.100	0.050
2.	2022 оны 04-р сарын 27-ний өдөр	УСАН САНГИЙН СТАНЦ - 516	N 48° 06' 12.4" E 91° 44' 52.0"	Хүхэрлэг хий (SO ₂) мг/м ³		0.021		0.460	
				Азотын давхар исэл (NO ₂) мг/м ³		0.039		0.200	
				Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO) мг/м ³		1.70		60.0	
				Тооц	Утга	PM 10.0	PM 2.5	PM-10	PM-2.5
					Дундаж	0.157	0.081	0.100	0.050
3.	2022 оны 04-р сарын 28-ний өдөр	ПОСТ - 3	N 48° 08' 04.4" E 91° 44' 57.2"	Хүхэрлэг хий (SO ₂) мг/м ³		0.020		0.460	
				Азотын давхар исэл (NO ₂) мг/м ³		0.034		0.200	
				Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO) мг/м ³		1.26		60.0	
				Тооц	Утга	PM 10.0	PM 2.5	PM-10	PM-2.5
					Дундаж	0.252	0.175	0.100	0.050

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН.

БОШЛ-ИЙН ИНЖЕНЕР *Э.Мөнх* Б.СЭЛЭНГЭ...
 БОШЛ-ИЙН ТЕХНИКЧ *Д.Нансалмаа* Б.НАНСАЛМАА
 БОШЛ-ИЙН ТЕХНИКЧ *Г.Амарзаяа* Г.АМАРЗАЯА

ХЯНАСАН:

БОШЛ-Н ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР *С.Мөлчир* С.ЖАВЗАНГИЯМА

